

Posudek na diplomovou práci Terezy Vlkové *České země a avignonské papežství v letech 1378-1419, diplomatické aspekty*. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Ústav českých dějin, 94 s.

Tereza Vlková si zvolila jako téma své diplomové práce dosud opomíjenou oblast českých duchovních a církevních dějin vrcholného středověku, tedy vztah českých zemí k avignonskému papežství poté, co se v důsledku tzv. Velkého schismatu český stát dostal v převažující míře, ovšem nikoli výhradně, do sféry vlivu římského papežství. Půdu pro svůj výzkum si diplomantka přichystala jednak dvouoborovým studiem archivnictví a historie, jedna roční stáží v rámci programu Erasmus na univerzitě v Montpellier. Jazykové znalosti, zvláště v oblasti u nás málo ovládané střední francouzštiny, tak mohla spojit se znalostmi a dovednostmi získanými na druhém studovaném oboru, archivnictví a pomocných věd historických. Při francouzské stáži prostudovala jinak nedostupnou literaturu a také pramenné edice, krom toho se jí dostalo možnost využít výuku předních odborníků v oblasti církevních dějin. Diplomová práce Terezy Vlkové vznikala rovněž po několik let v rámci česko-francouzského historického semináře a interdisciplinární tvůrčí dílny, organizované společně s Cefres (Francouzský ústav pro studium ve společenských vědách). Tato mezinárodní výuka jí poskytla dlouhodobě každotýdenní prostor pro konzultace s předními odborníky na duchovní dějiny vrcholného a pozdního středověku. Do rámce česko-francouzských seminářů zapadá diplomová práce Terezy Vlkové také svým zaměřením na dosud u nás prakticky neznámé prameny ve střední francouzštině, zvláště neprávem opomíjenému Stromu bitev (asi 1386-1389) francouzského teologa, literáta a diplomata Honoré Boveta, známého v našich zemích zatím spíše tím, že jeho slyšení u Václava IV. zaznamenal pro Stanislava ze Znojma Jan Hus.

Tereza Vlková si pro své analýzy připravila půdu kapitolou I, nazvanou *Počátky velkého západního schizmatu, role Francie v českých dějinách za panování krále Václava IV.* Přestože je tato kapitola spíše shrnutím poznatků dosavadní literatury, diplomantka právně v ní prokázala, že si osvojila znalosti vyžadované v tomto typu studentské práce: nejdůležitější literaturu si dokázala vyhledat, kriticky zhodnotit a tvůrčím způsobem využít. Bez výhrad lze přijmout i kapitolu II, představující důležitou základnu dalších úvah stručnou, ale výstižnou charakteristikou vlády Václava IV. v Českém království. Upozornit lze snad jen na jistou terminologickou nepřesnost na s. 17: Václav IV. nebyl – alespoň podle převažující terminologie v českém prostředí – „německým“, nýbrž „římským“ králem.

Jako vedoucí práce oceňuji samostatněji pojaté části práce, začínající na s. 22, tedy pasáže věnované francouzskému poselstvu v Čechách, epizodě diplomatických vztahů, jež zatím nebyla nikdy v české historiografii komplexně zhodnocena.

Kapitola III diplomové práce Terezy Vlkové, nazvaná situace ve Francii, přesvědčivě dokládá, že diplomantka dokázala zvládnout rozsáhlou literaturu k tématu a pojmout francouzské dějiny doby tzv. papežského schismatu nejen jako pozadí událostí, ale jako element vlastní tvůrčí analýzy. V tomto bodě splnila jeden z požadavků kladených na diplomovou práci, totiž schopnost kritické a tvůrčí práce s takřka bezbřehou literaturou.

Počínaje stranou 37 se Tereza Vlková pouští do zhodnocení činnosti prvního francouzského poselstva v Praze (myšleno po začátku schismatu), přičemž dospívá k přesvědčivým výsledkům. Totéž platí o dalším oddílu práce (od s. 44), věnované vlivu Bonifáce IX. a říšských kurfiřtů na Václavovu církevní politiku. Tereza Vlková správně postřehla, že jednou z křížovatek česko-francouzských vztahů v oblasti církevní politiky byla schůzka Václava IV. a Karla VI. v Remeši. Zde lze snad vyjádřit trochu lítosti nad tím, že diplomantka nevyžila četné vyprávěcí prameny, které na francouzské straně o této události – byť jistě mnohdy tendenčně – podávaly svědectví.

Kapitola V je z velké části (a podle mého názoru plným právem) věnována osobnosti diplomata a literáta Honoré Boveta, který v české historiografii zatím nebyl pojímán komplexně, s ohledem na kontext celého jeho osobního života a církevní kariéry. Kapitola VI pak tvoří svým způsobem jádro práce, protože Tereza Vlková zde poprvé v českém prostředí podrobila kritické analýze autorův názor na schisma, a to v několika autorových dílech. Přístup k literárním pramenům, jež si v českém prostředí jen pomalu razí právo na posouzení jakožto prameny zcela specifické. Je zde tvůrčí a citlivý. Mám na mysli zvláště pasáž věnovanou jednomu z nejobtížnějších spisů, *Apparicion maistre Jehan de Meun* (počínaje s. 57).

Kapitola VIII. Diplomové práce Terezy Vlkové se vrací ke zdánlivě „tradičnější“ tématice účastníků poselstev a výprav do Paříže, kde autorka vhodně spojila své znalosti načerpané studiem různých disciplin pomocných věd historických a metod inspirovaných spíše tématy historické antropologie školy Annales. V této souvislosti bych diplomantce rád položil otázku, na kterou může odpovědět při diskusi během obhajoby. Do jaké míry podle ní došlo ke zhroucení celoživotní kariéry Honoré Boveta vzhledem k neúspěchu jeho české mise na dvoře Václava IV.?

Závěrem posudku: Tereza Vlková v průběhu kapitol své zdařilé diplomové práce prokázala, že si osvojila základní zásady historikovy práce, tj. kritický přístup k dosavadní literatuře a samostatnou práci s prameny, zejména jejich specifickým typem, prameny literárními. Na základě jejich studia dospěla k jasně formovaným a přesvědčivým závěrům. Diplomovou práci Terezy Vlkové tedy rád doporučuji k obhajobě. Vzhledem k drobným, hlavně terminologickým nedostatkům ji navrhuji hodnotit známkou mezi výborně a velmi dobře, podle odpovědí na připomínky oponenta a také podle průběhu diskuse při obhajobě.

